

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

8.november 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets grundnotat vedrørende forslag til Rådets fælles holdning vedrørende overførsel af bestemte oplysninger til Interpol, KOM(2004) 427 endelig.

Dokumentet foreligger ikke i elektronisk format

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg et forslag til Rådets fælles holdning vedrørende overførsel af bestemte oplysninger til Interpol (KOM(2004)427 endelig) tillige med et grundnotat om forslaget, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at materialet ligeledes vil blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

GRUNDNOTAT

om

forslag til Rådets fælles holdning vedrørende overførsel af bestemte oplysninger til Interpol (KOM(2004) 427 endelig).

1. Baggrund

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119).

Det følger af Schengen-konventionens artikel 100, stk. 1, at oplysninger om genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse eller som bevismidler i en straffesag, optages i Schengen-informationssystemet. Som genstande i denne bestemmelses forstand opfattes bl.a. stjålne, ulovligt handlede eller forsvundne blankodokumenter, jf. artikel 100, stk. 3, litra d), og stjålne, ulovligt handlede eller forsvundne udstedte identitetsdokumenter (pas, identitetskort, førerbeviser), jf. artikel 100, stk. 3, litra e).

Den internationale kriminalpolitiorganisation Interpol forvalter desuden en database over stjålne rejsedokumenter – Stolen Travel Document database – med en automatisk søgefunktion.

I Det Europæiske Råds erklæring af 25. marts 2004 om bekæmpelse af terrorisme, punkt 6, pålægges Rådet at arbejde videre med indførelsen inden udgangen af 2005 af et integreret system for udveksling af oplysninger om stjålne og bortkomne pas, hvor der gives adgang til Schengen-informationssystemets og Interpols databaser.

I forbindelse med udviklingen af anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II) er det hensigten, at der fra systemet skal kunne overføres oplysninger direkte til Interpols database. Kommissionen og de relevante arbejdsgrupper i Rådet arbejder på at forberede udviklingen og etableringen af SIS II. Det forventes, at SIS II kan tages i brug i løbet af 2007.

I den mellemliggende periode er det derfor – for at efterleve Det Europæiske Råds erklæring – nødvendigt at etablere et system til udveksling af oplysninger om stjålne og bortkomne pas med Interpols database.

På denne baggrund har Kommissionen den 8. juni 2004 fremlagt et forslag til Rådets fælles holdning vedrørende overførsel af bestemte oplysninger til Interpol (KOM(2004) 427 endelig).

2. Indhold

Forslaget til Rådets fælles holdning vedrørende overførsel af bestemte oplysninger til Interpol er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 34, stk. 2, litra a), hvoraf det fremgår, at Rådet træffer foranstaltninger og fremmer samarbejde under anvendelse af den passende form og fremgangsmåde, der er angivet i TEU afsnit VI med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger. Rådet kan herunder med enstemmighed vedtage fælles holdninger, hvori Unionens tilgang til et bestemt spørgsmål fastlægges.

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af begreberne ”pasoplysninger”, ”Interpols database” og ”Relevant national database”.

Af bestemmelsens stk. 1 fremgår det, at ”pasoplysninger” skal opfattes som oplysninger om stjalne, bortkomne eller ulovligt handlede udstedte pas og blankopas, der er formateret med henblik på integration i et bestemt informationssystem. Til Interpols database må ifølge forslaget kun overføres oplysninger om pasnummer, udstedelsesland og dokumenttype.

I stk. 2 henvises til Interpols database om stjalne rejsedokumenter.

Ifølge stk. 3 skal ”relevant national database” opfattes som politiets eller de retlige myndigheders nationale databaser, som indeholder oplysninger om stjalne, bortkomne og ulovligt handlede udstedte pas og blankopas.

Det fremgår af forslagens artikel 2, at formålet med den fælles holdning er at forhindre og bekæmpe alvorlig og organiseret kriminalitet, herunder terrorisme, ved at sikre, at medlemsstaterne tager de nødvendige skridt til at forbedre dels samarbejdet mellem deres politimyndigheder med beføjelser på det strafferetlige område, dels samarbejdet mellem disse myndigheder og tilsvarende myndigheder i tredjelande gennem overførsel af pasoplysninger til Interpols database.

Forslagets artikel 3 indeholder en række materielle forpligtelser for medlemsstaterne, der tilsammen skal medvirke til, at der skabes bedre adgang til oplysninger om stjalne, bortkomne og ulovligt handlede udstedte pas og blankopas via Interpol-databasen, og at Interpol-databasen udnyttes af medlemsstaternes politimyndigheder.

Af stk. 1 fremgår det, at medlemsstaternes kompetente politimyndigheder skal overføre alle nuværende og fremtidige pasoplysninger (dvs. oplysninger om pasnummer, udstedelsesland og dokumenttype, jf. forslagens artikel 1, stk. 1) til Interpols database. Dog deler de kun pas-oplysningerne med Interpol-medlemslande, der har forpligtet sig til selv at overføre mindst samme oplysninger, og som kan sikre et tilstrækkeligt niveau af databeskyttelse, ligesom der skal være sikkerhed for, at grundlæggende friheder og rettigheder i forbindelse med automatisk behandling

af personoplysninger overholdes. Det er angivet i bestemmelsen, at kravene om gensidighed og beskyttelse i forbindelse med udveksling af oplysninger skal fastlægges i en aftale, der skal indgås med Interpol og de relevante Interpol-medlemslande.

Af stk. 2 fremgår det, at hver medlemsstat sammen med Interpol og under overholdelse af betingelserne i stk. 1 kan fastsætte vilkårene for dataoverførslen af eksisterende pasoplysninger i nationale databaser eller i SIS.

Af stk. 3 fremgår det, at medlemsstaterne skal sikre, at fremtidige pasoplysninger overføres til Interpol-databasen straks efter indlæggelsen i den nationale database eller SIS.

Stk. 4 pålægger medlemsstaterne at sikre, at deres politimyndigheder konsulterer Interpol-databasen, når det er hensigtsmæssigt for udførelsen af deres opgaver. Medlemsstaterne skal i den forbindelse senest i december 2004 sørge for etablering af den nødvendige infrastruktur for at kunne konsultere Interpol-databasen direkte.

Stk. 5 regulerer overførslen af personoplysninger, der sker på gensidigt grundlag, og som skal ske med sikkerhed for en tilstrækkelig beskyttelse i det relevante Interpol-medlemsland og under iagttagelse af grundlæggende rettigheder og friheder. Medlemsstaterne skal på den baggrund sikre, at overførslen og delingen af oplysninger finder sted på passende vilkår og under overholdelse af kravene til persondatabelskyttelse og beskyttelse af grundlæggende friheder og rettigheder.

Stk. 6 pålægger medlemsstaterne at kontakte det indberettende Interpol-medlemsland i tilfælde af en positiv identifikation af et dokument i Interpol-databasen med henblik på at verificere, at oplysningerne er korrekte, før der træffes foranstaltninger mod pasindehaveren.

Artikel 4 pålægger Kommissionen en forpligtelse til, senest tre år efter den fælles holdnings ikrafttræden, at rapportere til Rådet om medlemsstaternes efterlevelse. På den baggrund kan Rådet træffe de nødvendige foranstaltninger.

Ifølge artikel 5 får den fælles holdning virkning på dagen for dens vedtagelse.

Det følger af artikel 6, at den fælles holdning offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.

Der henvises i øvrigt til forslaget og den ledsagende begrundelse.

3. Dansk ret

Folketinget har med henblik på Danmarks anvendelse af Schengen-konventionen vedtaget lov nr. 418 af 10. juni 1997, som – udover at bemyndige regeringen til at ratificere den danske tiltrædelsesaftale – indeholder bestemmelser, der angår gennemførelsen af konventionen i dansk ret, herunder bestemmelserne om Schengen-informationssystemet.

Efter lovens § 2 gælder bestemmelserne i Schengen-konventionens afsnit IV (Schengen-informationssystemet) her i landet.

Ved bekendtgørelse nr. 1366 af 20. december 2000 er det i henhold til lovens § 4, stk. 2, fastsat, at lovens § 2 trådte i kraft 1. januar 2001.

Det følger af lovens § 2, stk. 2, at Rigspolitichefen er den centrale myndighed, der i overensstemmelse med Schengen-konventionens artikel 108 er udpeget til at være ansvarlig for SIS og for at indlægge oplysninger i systemet.

Rigspolitichefen er endvidere ansvarlig for videregivelse af oplysninger til Interpols databaser. På nuværende tidspunkt videregiver Rigspolitichefen ikke pasoplysninger til Interpols database over stjalne rejsedokumenter. En sådan videregivelse vil dog kunne iværksættes inden for rammerne af reglerne om beskyttelse af persondata, jf. herved lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) som ændret ved lov nr. 280 af 25. april 2001.

I persondatalovens kapitel 4 er der fastsat almindelige bestemmelser for behandling, herunder videregivelse, af personoplysninger. Disse bestemmelser suppleres af de særlige regler i lovens kapitel 7 om overførsel af oplysninger til tredjelande (dvs. lande uden for EU). Efter disse regler er hovedreglen, at overførsel af personoplysninger kun kan ske til et tredjeland, hvis dette land sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau, jf. lovens § 27, stk. 1 og 2.

Det fremgår dog af persondatalovens § 27, stk. 3, nr. 7, at der ud over de i § 27, stk. 1, nævnte tilfælde kan overføres oplysninger til et tredjeland (via en international organisation som Interpol), såfremt overførsel er nødvendig af hensyn til forebyggelse, efterforskning og forfølgning af strafbare forhold samt straffuldbyrkelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig forfølgning.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til fælles holdning ses ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet de forpligtelser til at videregive oplysninger til Interpol, som følger af forslaget, vurderes at kunne opfyldes inden for rammerne af gældende lovgivning.

For så vidt angår spørgsmålet om statsfinansielle konsekvenser vurderes forslagets artikel 3, stk. 4 - afhængig af bestemmelsens rækkevidde – at kunne medføre visse udgifter for staten i forbindelse med etableringen af adgang til søgning i Interpol-databasen.

5. Høring

Forslaget vil blive sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Da-

tatilsynet, Rigspolitichefen, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder samt Dansk Told- og Skatteforbund.